

TELEGRAFULU ROMANU.

Nr. 101.

ANULU XXIV.

Sabiu 19/31 Decembre 1876.

Telegrafulu este Duminec'a si Joi'n, la fie-care doue septemani cu adausulu Foisioréi. — Prenumeratiunea se face in Sabiu la espeditura foiei, pre afara la s. r. poste cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate catre espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiu este pre anu 7 fl. v. a. iar pre o jumatate de anu 3 fl. 50. Pen-

treceolobute parți ale Transilvaniei și pentru provinciile din Monarchia pre unu anu 8 fl. v. a. o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru prino, si uti streine pre anu 12 1/2 ann 6 fl. Inseratele se platescu pentru intai'a ora cu 7 cr. sirulu, pentru a doua ora cu 5 1/2 cr. si pentru a trei'a repitire cu 3 1/2 cr. v. a.

Invitarea de prenumeratiune la „Telegrafulu Romanu“ cu „Foisior'a“

Cu inceputulu anului 1877, se deschide prin acésta prenumeratiune noua la acésta foia.

„Telegrafulu Romanu“, va esi de doue ori pe septamana Joi'a si Duminec'a; la fie-care doue septemani cu adausulu Foisioréi.

Pretiulu abonamentului pre anulu intregu e celu de pana aci:

Pentru Sabiu 7 fl. pe 1/2 de anu 3 fl. 50 xr., pe 1/4 anu 1 fl. 75 xr. v. a.

Pentru Monarchia austro-unguresca pre anu 8 fl. pe 1/2 anu 4 fl. pe 1/4 anu 2 fl. v. a.

Pentru Romani'a si strai-natate, pe anu 12 fl., pe 1/2 anu 6 fl., pe 1/4 anu 3 fl. v. a.

DD. abonanti sunt rugati a nu intardiá cu tramiterea prenumeratiunilor.

Adresele ne rugámu a se scrie curatu, a se pune numai post'a ultima, dara nu câte doue poste ultime, si in locu de epistole de prenumeratiune recomandámu on. publ. avisorile postali, (**Posta-Utalvány. — Post-Anweisung.**) cá impreunate cu spese mai putiene si cá mai sigure pentru inaintarea baniloru de prenumeratiune.

Editur'a „Telegrafului Romanu“ in Sabiu.

Magiari si magiarismu.

Motto: „Die auf etliche Millionen Seelen hinaus laufende Anzahl, derer Graecorum non unitorum, so unter Euer Maiest. Allerhöchsten Botmäßigkeit stehen, sind meines wenigsten Ermessens als ein Schatz und wahres Kleinod des Durchlauchtigsten Erzhäuses zu betrachten, von welchem künftighin noch grössere Vortheile, alsbishero vor den Staat gezogen werden könnten; *wann sie nur im Geist und Weltlichen gegen alle Bedrückungen, Ungerechtigkeiten, und befugte Beschwerden mit rechtem Nachdruck geschützt, und so geführt werden, wie einer rauen und kriegerischen Nation nach denen Regeln der Vorsicht begegnet werden soll.*“

Kannitz-Rittberg, intr'unu raportu adresatu in 9 Octobro 1758, in cestiunea romániloru catre Imperatés'a Mari'a Theresi'a.
(Originalulu in Archiv'a Ces. Reg. din Vien'a.)

I.

In viétia a unui poporu totu-deún'a e ce-va statornicu, unu principiu, pre langa care, cá si pre langa o ossia, se inverté tóta viétia publica, o preocupatiune, care intre tóte impregiurările hotaresce pre ómeni. De cându tienem minte si de cându scimu pe magiari alaturea cu noi, principiu, care a hotaritu pe acestu poporu, meru erá acéla, care e astadi: maghiaritatea. Intrég'a loru viétia este o indelungata lupta improtíva a totu, ce nu priesce maghiaritati. Si ori-cátu amu fi suferitu noi, románii, de acést'a, déca ne dámu bine séma, nu vomu putea decátu sa laudámu si sa binecuventámu pe magiari pentru rabduri'a loru natiunala. Stáruinti'a de conservare tocmai la unu poporu micu si isolatu, precum sunt magiari,

rii, e cea mai indreptatita: si intelegemu prea bine, ca cu cátu pericolele sunt mai mari, cu atátu mai multa putere se manifesta intru a lupta in protíva loru; intelegemu, cum in secolulu XIX. acestu simtiementu sanatosu a ajunsu a fi o bóla sociala. Astadi magiarii sunt unu poporu bolnavu si patimasu, care nu mai e capabilu a produce ce-va. Tóte puterile loru se consuma in lupt'a natiunala. Ii-amu veditu luptandu-se cu Tököly, cu Rákoczy si cu Beresényi contra Habsburgiloru pentru magiaritate; i-amu veditu puindu-se cu entusiasmu la dispositiunea Imperatesei Mari'a Theresi'a, care li se arétase binevoitore; i-amu veditu in lupta contra marelui Imperatu Iosifu II, care se arétase deopotriva ocrotitoru a tuturoru popóloru din imperatia. Dupa mórtéa Imperatului Iosifu II. lupt'a incetá, poporulu magiaru cu incetulu se intramá si intrá in epoc'a de productiune natiunala. Inriurirea germaniloru a fostu slabitu, iera cele-lalte elemente din Ungari'a erau prea putienu dezvoltate, spre a putea preocupá mai din adinsu pe magiari, astfelu cáta-va vreme ei si urméza traiulu in o lucrare sanatósa si binefacátore. In urm'a acestei lucrári ei se simtu mai tari, chiaru destulu de tari spre a concepe ide'a unui statu normalu, a unei Ungarii, in care nu sunt decátu magiari. Magiarii nu se mai multiemescu a se sustienea: ei staruiescu a stérpi ori a magiarisá pe elementele nemagiare, ce sunt in Ungari'a.

Omu nepreocupatu nici cându nu va puté pune la indoiala indreptatirea acestei idei. Tóte statele anormale au tendenti'a de a deveni normale si nu e poporu, care nu aru dori sa fia singuru intr'unu statu, de óre-ce, chiaru in virtutea deosebirei loru, póporele se jignescu unulu pe altulu, fiindu silite a lucrá impreuna. Si noi, románii, amu fi de rea credintia, dicáandu, ca nu amu dori sa fimu cu totii uniti intr'unu statu. Da! dorimu si nu ne putemu gândi jertfe destulu de mari, spre a nu fi gat'a sa le aducemu pentru realizarea acestei idei. Dar' in viétia politica nu e verb'a de dorintie, ci de staruintie. Noi suntemu destulu de chibzuiti spre a ne incredintiá, ca asediarea nóstra topografica si mediulu etnograficu, in care traimu, facu preste putintia realizarea acestei dorintie, si suntemu destulu de cumpe-tati spre a nu voi sa staruimu pentru realizarea unei dorintie, care nu se póte realizá. Acea-si chibzuintia si acela-si cumpetu amu avé dreptu sa pretindemu si dela magiari. Recunóscemu, ca suntu in dreptu a starui sa magiarizeze pe póporele din Ungari'a: pretindemu inse, cá in virtutea acestui dreptu, ei sa nu staruiasca decátu intru cátu e data putintia realizárei; sa nu 'si consume puterile loru, sa nu consume puterile statului, sa nu consume puterile nóstre in o lupta, din care nu va puté resultá decátu desamagirea. Pretindemu, cá acéi'a, cari se punu in fruntea unui statu, sa-si dee séma de trecutu, sa cumpaneasca puterile puse in lupta, sa intelegá ce este si ce nu este cu putintia si sa nu urmeze tiente nebune. — Ide'a, fia cátu de marétia, intru cátu nu se póte realizá, este o utopie nenorocita. Si vrendu nevrendu ne punemu in fatia cu o dilema: ori magiarii sciu, ca magiarisarea Ungariei nu este cu

putintia si atunci, staruindu sa o magiarizeze, dau dovada ca nu suntu capabili a stá in fruntea unui statu; ori ca nu o sciu, si atunci dau dovada, ca indeobste le lipsesce bunulu simtiu politicu si nu suntu vrednici a jucá unu rol statornicu in viétia publica.

Magiarii au mari virtuti politice. Inainte de tóte ei suntu, amu puté dice, celu mai disciplinatu poporu in Europ'a. Fiesce care magiaru este unu felu de geandarmu alu natiunei sele. Ori-cátu de desbinati in launtru, inafara ei totu-deún'a suntu uniti si de-o potrive gat'a a se jertfi pentru caus'a comuna. Acést'a face, ca ei la anumite momente potu manifestá mai multa putere decátu alte pópore indoitu de mari. E inse, ca totu-deún'a o putere este unu elementu, care póte fi atátu binefacatoriu cátu si stricaciosu; si mai alesu in stadiulu de desvoltare sociala, in care suntemu, nu puterea, ci bun'a povatiuire hotaresce. Chiaru si celu mai orbitu vrajmasu va trebui sa vorbésca cu unu felu de admiratiune despre puterea, cu care s'au manifestatu magiarii in revolutiunea dela 1848—49 si despre opositiunea disciplinata, in care s'au tienutu pana la anulu 1866. Prin aceste magiarii au devenitu poporulu de predilectiune alu Europei. Indata insa ce puterea fapteloru i-a pusu in fruntea statului, lumea a inceputu a se desamagi. Si astadi, dupa ce diece ani de dile câmpulu fapteloru le-a statu deschisu, chiaru si cei mai buni prietini ai loru suntu siliti a recunósce, ca atunci, cându verb'a e de a urdi ce-va, puterile magiariloru se risipescu in lips'a buneci povatiuiri. Si aici ne vinu aminte cuvintele, pe care Göthe le pune in gur'a lui Mephistophele:

„Ich bin der Geist, der stets verneint!“
„Ein Theil von jener Kraft,
„Die stets das Gute will und stets das Böse schafft!“

Deprinsi a face politica, magiarii dupa ce au ajunsu a fi elementulu hotáritoriu in statu, au urmatu totu cá mai nainte si in locu sa administreze au facutu politica. Pentru cá cine-va sa ajunga a fi ministru, nu se cerea, cá elu sa cunósca resortulu seu, ci erá destulu, cá sa fie bunu magiaru si sa aiba unu partidu, care 'lu sustiene. Si in restimpu de diece ani amu potutu vedé, ce felu de ómeni alcatuiau aceste partide. O parte erau ómeni, caré nu 'si cunósceau cerculu electoralu, alt'a, ómeni, care afara de cerculu loru electoralu numai cunósceau nimicu; fórte micu erá numerulu acelor'a, care 'si dau truda sa studieze obiectivu atátu tier'a cátu si cestiuniile, in care avéu sa hotarésca. In viétia magiara e chiaru principiu a ignorá totu ce nu priesce magiarismului. In scoli copii invétia lucruri false si intráundu in viétia, cá barbati le lipsesce privirea corecta, si vedu lucrurile cum nu suntu. La anulu 1866 ei s'au pusu in fruntea tierii cu gândulu de a creá o noua stare de lucruri, Ungari'a la care viséza. Nu erá nimicu mai firescu, decátu cá apucáandu-se de lucru ei sa inceapa dáundu-si séma despre starea pe care au gasit'o. Cea dintáiu lucrare a guvernului magiaru aru fi trebuitu sa fie statistic'a; inainte de tóte elu aru fi trebuitu sa caute a se informá despre impartirea topografica a deosebitelor nationalitati, despre starea economica, etica si despre stáruintiele politice a fie cárei'a

in deosebi. Numai la anulu 1870 s'a facut inse numeratórea. Patru ani de dile guvernulu magiaru a lucratu „pe ghicite“! Si apoi chiaru la anulu 1870 elu nu a avutu bun'a pricepere de a face o numeratóre comparativa, ci a ignoratu tocmai ce trebuia se caute a scí, deosebirele de nationalitate, lucrulu care astadi e celu mai importantu in Ungari'a. A trebuitu cá unu strainu, dl. Ficker, sa caute a aruncá lumina asup'r'a stáriloru etnografice din Ungari'a. Iera cându dl. Keleti s'a pusu sa scrie o statistica a Ungariei, vrendu nevrendu, trebuia sa spuie neadeveruri, pentruca ii lipseau datele esacte. Si in sfersitu, cându dl. Wasze-lowsky arata, ca in Ungari'a tocmai elementulu magiaru e acéla, care se stirpesce, nimeni nu póte se spuie „pentru ce“, de óre-ce nu avemu o statistica comparativa a Ungariei. E cu putintia, cá dupa diece ani de administratiune magiara cine-va sa póta vorbí cu óre-si care lamurire despre cele ce se petrecu in Ungari'a?! Nu! Si acéi'a, care vorbescu cu mai putiena lamurire, suntu in-si-si magiarii, care din adinsu ignora, ce aru trebui sa caute a scí. Acést'a inse ne incredintiéza, ca ei suntu incapabili de o viétia publica sanatósa. Unu lucru se cere neaperatu dela acéla, care pretinde a dispune de viétia ómeniloru: sa védia bine. Acést'a le lipsesce magiariloru. Si indata ce le lipsesce ochiulu care petrunde in viétia, le lipsesce bun'a pricepere si bun'a intelegere, iera in lips'a acestor'a chiaru si bun'a vointia remáne zadarnica.

„Es geht von Fall zu Fall!“ cum dicea comitele Andrassy despre politic'a sea, adeca pre romania din „cadere in cadere.“

II.

Constitutiunea magiara e liberala dându tuturoru cetatieniloru drepturi egale. Acésta egalitate e insa premediosá. Potu fi in Ungari'a elemente, care stáruiescu a disolvá statulu, elemente, care 'si vedu viitorulu afara de Ungari'a, si pentru cá sa vorbimu mai lamuritu, intr'adeveru suntu in Ungari'a asemenea elemente. Sa ne punemu mán'a pe inima si sa recunóscemu, ca fatia cu asemenea elemente egalitatea nu póte fi intielésa in tocmai. Nici unu statu nu póte admite, cá intr'ensulu sa se desvolteze elementele, care suntu in protíva lui, ci e datoriu ale stérpi ori celu putienu a innadusi desvoltarea loru. E inse si in acésta privintia o mesura preste care nu este bine a trece. Déca admitemu, ca magiarii suntu datori a stérpi pre elementele care suntu vrajmasie Ungariei, pretindemu, cá ei sa-si dea bine séma si sa nu caute a stérpi elemente, care nu suntu vrajmasie Ungariei si mai bine sa-si dea séma si sa nu caute a stérpi elemente pre care nu le potu. Intr'unu chipu si intr'altulu ei precipita procesulu de disolvare.

E verb'a de noi románii. Lasáundu la o parte tóte reservele, trebuiesce sa marturisimu, ca noi, dupa cele intemperate dela 1867 încóce ne vedem intr'o situatiune sa nu tienemu, sa nu putemu tiené multu la Ungari'a. N'avemu pentru-ce. Totu-deún'a acésta Ungaria a fostu o nepretina pentru noi; totu-deún'a ea a cautatu sa innadusiésca desvoltarea nóstra. Da, amu fostu si suntemu nepretini ai Ungariei pentru-ca Ungari'a ni-a fostu si ne este vrajmasie. Sa nu uite inse ma-

giarii ca noi tenem la imperatie, si tenem fiindu-ca avem pentru ce. De cându tenem minte, dinasti'a habsburgiloru a fostu ocrotirea noastră; ea a fostu povati'a noastră dela intunerecu la lumina; sub scutul ei ne-amu desvoltatu si totu sub alu ei scutu ne vedem viitorulu. Tocmai pentru aceea nu a fostu in vieti'a noastră nici unu momentu in care noi sa fi slabitu in credinti'a noastră către Dinasti'a habsburgiloru: totu-déun'a amu fostu la dispositiunea loru gat'a a ne jertfi, si déca astadi amu fi chiepati la lupta pentru Ungari'a, amu luptá din tóta inim'a, nu inse pentru Ungari'a, ci pentru habsburgi, nu pentru rege, ci pentru Imperatul nostru!

E mai multu decâtu lipsa de chibzuintia a inadusi desvoltarea unui asemenea poporu. Noi totu-déun'a amu fostu si inca suntemu pentru imperatie o sigura comóra de puteri si interesulu imperatiei a fostu si este nu a scadá, ci a sporí acésta comóra. Iéra acum, cându interesele Ungariei trebuiescu sa fia identice cu ale imperatiei: maghiarii, cari pretindu a representá Ungari'a, fiindu intielepti, aru trebú sa caute a ne câscigá pentru Ungari'a, iéra nu a ne departá de Austri'a. Nu suntemu patrioti, dicu ei. Da, in intiesulu loru nu suntemu; in intiesulu nostru suntemu inse mai multu decâtu densii. Ei tienu la Ungari'a pentru ca ea le da totu, ce dorescu; noi tenem la imperiulu Habsburgicu cu tóte, ca astadi elu nu ne mai da nimicu. Tienem inse la acestu imperiu pentru ca trecutul ne léga de densulu si pentru ca sperámu, ca in viitoru elu ne va creá conditiuni de desvoltare. Ungari'a nu ne-a datu nimicu si nu ne promite nimicu: ast-feliu maghiarii voru trebú sa fia drepti si sa recunósca, ca noi nu o putem sustiené. Si déca unu románu le-aru spune, ca sustiene Ungari'a de astadi, sa fia convinsi ca acelu románu e fatiarnicu ori isolatu. Totu déun'a amu fi inse gat'a a sustiené cu entusiasmu o Ungaria, in care ni se dau conditiunile de desvoltare.

De óre-ce maghiarii atátu in dieta, câtu si in diarele loru, urméza a nu recunósce, ca Ungari'a de astadi tinde a inadusi desvoltarea noastră nu ne remáne decâtu sa ne lamurimu ideamumentu asupr'a mesuriloru, pe care din adinsu ori in lipsa de pricepere, guvernele magiare le-au luat in restempu de diece ani spre a inadusi desvoltarea noastră.

Singur'a parte a vietii, in care románii in cei din urma diece ani s'au románitu si s'au pututu desvoltá, este biserica. Amu facutu mari progrese; acést'a trebuescu sa o recunóschemu si noi si maghiarii. Amu organizatu biserica, preotimea si invetiamentulu si, organizati odata, amu pornitu spre o desvoltare sanatósa si binefacátore. Dar' tóte acetóra erau urdite inca înainte de anulu 1866. Constitutiunea noastră bisericesca nu o avem dela Ungari'a, ci dela Austri'a. Guvernele magiare erau silite a respectá acésta bariera si publiculu magiaru, atátu in dieta, câtu si prin diare, mereu se plánde de dens'a. Scimu pré bine, ca déca nu s'aru teme, de ce se temu, de multu aru fi calcatu acésta-si lege, precum au mai calcatu multe altele. Astfeliu de acést'a un'a nu s'au atinsu; dar' au facutu totu, ce se puté spre a micisóra binefacerile, la care se gândea marele nostru Andreiu, cându a conceputu constitutiunea noastră bisericesca.

O alta lege, care ne garantá intru câtu-va conditiuni de desvoltare, e legea pentru nationalitati. Atunci, cându s'a facutu, nu eramu multiamiti cu dens'a. Maghiarii erau cu atátu mai putien multiamiti, de óre-ce si pe acést'a n'au facutu decâtu „de sila bucurosu.“ Sa fimu dar' drepti, si se recunóschemu, ca o lege, cu care nimeni nu e multiamitu, nu e buna de-

cátu sa fia calcata. Vai inse si amaru de tiér'a in care legile sa facu pentru cá sa fia calcate!

Cátu pentru noi, indeobsce nu tenem la legi, care sa ne garanteze desvoltarea: tenem la asiadieminte. Déca maghiarii aru avé convingerea, ca noi trebuescu chiaru in interesulu loru sa ne desvoltámu, tóte legile aru fi de prisosu. — Acum'a ele suntu zadarnice. Asiá, cum se face in Pest'a, legea e vorba séca.

Ce folosu de legi, déca avem unu ministeriu de finacie, care nu-si mai scie capulu? Cele mai sublime drepturi suntu fórté sarbede, cându trebuescu sa le platimu prea scumpu.

Te prinde mila, cându gândesci, ca o dieta cá si cea din Pest'a, e osandita a dispune de bogatiile unei tieri. Totu ómeni cu suflete pline de dorintie inferbentate; fiesce-care gat'a a-si dá pung'a pentru crearea de institutiuni binefacátore; fórté putieni inse, care sciu, ce este binefacatoriu si stricaciosu, si nici unulu, absolutu nici unulu, care sa póta scí, ce este de trebuintia si de folosu pentru Ungari'a, pentruca nici unulu nu putea cunósce acésta Ungaria. Cine putea sa scie, care e capacitatea de productiune a Ungariei? si cum puteámu hotári, ce se consume Ungari'a, cându nu sciamu ce produce? — Adunati in diet'a din Pest'a, deputatii maghiari s'au pusu sa creeze institutiunile pe care ei le credeau de trebuintia si folosítore: nimeni nu s'a intrebatu in sa, déca Ungari'a de odata póte creá tóte acetóra institutiuni. Au cheltuitu si iéra-si cheltuitu pâna ce au veditu, ca nu mai merge. Apoi s'au pusu pe economii, adeca au inceputu sa strice, ce au facutu. Unde amu ajunsu cu acésta experimentatiune economica? acolo, ca astadi contribuabilulu imprumuta banii, cu care 'si platesce birulu, iéra statulu imprumuta spre a-si putea platí cametele datoriloru.

Bine! ómenii, care ne-au adusu pâna'ntr'atát'a, sa fia onesti, sa se câlésca si sa marturisésca, ca n'au datu dovéda de capacitate politica, ca nu s'au aretatu a fi vrednici sa stee in fruntea unui statu. Nu ómenii, care dorescu binele suntu meniti a povatiú lumea, ci acei'a, care 'lu sciu face. Egalitatea este o nenorocire, cându ea insemnéza necessitatea de a ajunge de o potriva la sapá de lemnu. Si noi, románii, care amu fostu esclusi dela vieti'a publica suntemu datoru a intrebá pe maghiari: Ce a-ti facutu cu rodulu osteneleloru nóstre!?

Déca noi amu fi fostu representati in mesura drépta in diet'a din Pest'a, multe din chieluiele, care s'au facutu, nu s'aru fi facutu, de óre-ce noi amu fi astemperatu intru câtu-va foculu patrioticu alu maghiariloru. Asiá inse ei au facutu, ei sa raspunda. In sfersitu tóta fapt'a rea 'si gasescu osánd'a. Noi intr'adeveru amu perdatu multu prin administratiunea necumpetata a maghiariloru; dara ei insi-si au perdutu mai multu decâtu noi, fiindu-ca mai multu avéu de a perde. Noi seraci amu fostu si seraci amu remasu; ei au fostu avuti si au seracitu. Vreundu nevrendu guvernele magiare au realizatu egalitatea economica, care nu póte fi decâtu in interesulu nostru, déca e vorb'a sa resonámu si noi cá maghiarii. Si aici stámu in fati'a unui faptu economicu pré claru: *maghiarii nu voru puté concúrú cu noi in lucrarea economica, fiindu ca noi avemu trebuintie mai putiene de câtu densii; noi suntemu deprinsi cu seraci'a, iéra densii nu suntu. Si acést'a e cea dintáiu cauza economica, pentru care populatiunea romana se sporesce, iéra cea magiara scade.* Astfeliu tocmai vóindu a stirpi pré románi maghiarii operéza cu atát'a lipsa de bunu simtiu încátu creaza nisce conditiuni, intre care romanii se potu sporí, iéra maghiarii scadu in ruptulu capulu.

Si sa nu créda maghiarii ca acetécuvintc suntu expresiunea sarcasmu-

lui; sa nu créda, ca noi ne bucurámu ca ei se stirpescu, ca secuui migréza in Romani'a, ca in deobsce elementulu magiaru pere, dándu-ne nóue terenu de respândire. Unu románu, care intielege bine positi'a etnografica a maghiariloru nu va puté sa véda asemenea lucruri decâtu cu cea mai adenca amariciune. Interesulu nostru a romániloru, este, cá acolo unde suntu maghiari, se remána maghiari, unu poporu viguros care sa ne desparta de germani si sa lupte in folosulu nostru si alu seu contr'a slaviloru care ne incunguira din tóte pârtilé. Cu tóte, ca maghiarii ne jignescu in desvoltare, noi avemu o privire mai clara decâtu densii si prevediendu ca in loculu unde suntu densii aru trebú sa se asiedie nemti, jidani si slavi, dorimu cá ei sa remána si sa se desvólte in tóte privintiele. Suntemu dar' revoltati, cându vedem ca ei insi-si se sinucidu prin experimentatiunile politice, pre care le facu.

Dar' este o alta cauza, care ne revólta.

(Va urmá)

Congregatiunea din 28 Dec.

In congregatiunea de adi se pertractá si resolví totu ce erá obiectulu dilei pentru congregatiunea din 20 l. c. suspendata. Decursulu celoru optu dile facú obiectele de pertractatu capabile de a puté fi luate in desbatere.

Domnulu comite supremu se ingrigí in restempulu acést'a de unu documentu, prin care ne demústrá ca a fostu in dreptu cându a suspendatu congregatiunea. Membrii congregatiunii inse cu tóte acetóra nu se lasara a fi confundati in convictiunile loru, nici prin documentulu produsu, nici prin asigurárele ca cuprinsulu legi aru fi pre lángea procederea dlui comite supremu; si astfeliu nu numai ca vicepresidintii comitetulu permanentu se grabira a dechiará in numele acéstui'a, ca testulu magiaru alu referadeloru comitetulu, neprovenindu dela comitetu insusi nu se póte privi de autenticu, nici referadele in form'a acést'a nóua nu se potu privi cá referade ale comitetulu, — ci afara de acést'a congregatiunea, conscie de suveranitatea sea declara printr'unu conclusu solemnu si in tóta form'a: ca ea privesce de legale, si potrivita procederea comitetulu permanentu si resp. substernerea referadeloru sele cátra plenu si limb'a referintelui din comitetu si ca se afla indemnata a-si esprimá parerea de reu, pentruca congregatiunea din 20 Decembre cur. se suspendá si se amaná — dupa parerea sea — fára motivu legalu si fára de a se fi concesu membriloru presenti de a-si exprime si ei parerea.

Conclusulu acést'a, care contiene o rezervatiune fatia de mandatulu regimulu nemotivatu prin lege, e totu-deodata si o satisfactiune pentru comitetulu permanentu, ce fuse in prim'a linia atacatu prin procederea comitetulu din congregatiunea trecuta si invinuitu chiaru ca nu si-arú fi indeplinitu missiunea sea.

Comitetulu permanentu negresitu va scí apretiuí conclusulu acést'a dupa meritulu lui. Alta intrebare inse e: de póte coversi „pact“ulu ce-lu primí comitele dela mai marele seu, puterea morale a verdictulu jurmatu din partea poporulu prin conclusulu acést'a.

Cându s'aru practisá la noi constitutiunalismulu astfeliu dupa cum se marturisesce in teoria, atunci respunsulu la intrebarea acést'a aru urmá de sine. Pána cându inse domni dela putere 'lu potu practisá dupa cum le vine d-loru mai bine la socotéla, implinirea vointiei loru trece preste indeplinirea legi!

Mirare ca dlu comite supremu dupa cele petrecute in congregatiunea dela 20 l. c. a admisu aducerea conclusulu acéstui'a si preste totu pertractarea in acésta directiune. Se vede deci ca tendinti'a d-sele nu e nici-decum de a nabusi esprimerea convictiuniloru si ca chiaru si procederea din congregatiunea trecuta a urmatu mai multu din pré multu zelu spre a-si indeplini chieptarea. —

Intre obiectele congregatiunii de adi de mai mare insemnatate a fostu cestiunea impartirii comitatulu in preturi, carea comitetulu permanentu in maioritatea sea — firesce neromána — vóindu a o amaná pâna la organizatiunea definitiva a comitatulu, a resolat'o deocamdata astfeliu, cá sa se transpuna oficiulu comitatensu spre a elaborá acést'a unu proiectu potrivit pentru impartire, — carele inainte de organizarea definitiva a comitatulu negresitu ca nu se va pertractá in plenu congregatiunii. — Proiectulu romániloru prin carele impartirea gat'a se propuse congregatiunii numai spre acceptare, nu se acceptá din partea maioritatei, cá materialu pretiuitu in sa se indrumá si acést'a la oficiulu comitatensu, cá sa le deschida ochii din vreme prietniloru nostri, care e durerea noastră? (Noi nu avemu alte dureri decâtu o administratiune corespundítore. Red.) O voru considerá-o ei, negresitu si despre acést'a ne garantéza cuventulu loru datu chiaru in decursulu congregatiunii. Numai câtu considerarea acést'a, nóue póte ca nu ne va veni la socotéla!*)

Altu obiectu de insemnatate fu, cestiunea dreptulu de proprietate asupr'a edificiiloru din Sibiu si Sebesiu folosite pâna acum'a de magistratele urbane si scaunale. Edificiile acetóra ce e dreptu ca se numera totu-déun'a intre edificiele cetátiei. Inse totu atátu de adeveratu este ca ele se afla in usu atátu alu cetátiei, câtu si alu scauniloru respective; de óre-ce oficialii amenduror'a le-au folositu cá locuri de resiedintia a oficiiloru lor, fára cá scaunele sa fia platitu vre-o chiria. Acum'a dupa ce cetátile Sibiu si Sebesiu se constituira cá orasie cu ma-

*) Observarea acést'a erá fórté preliósa, déca veni inainte de congregatiune si acést'a s'aru fi pututu face inainte de congregatiune déca noi nu ne-amu increde pré tare in puterile geniului nostru cu care improvisámu si lucrurile cele mai dificile dupa cum da momentul. Cestiunea arondárei e destulu de matura de a fi resoluita pentru ca o administratiune mai buna este neesperatu de lipsa. Comunele románe si in specialu Avrigulu, Orlatulu etc. suntu probe nedisputabile, ca cu câtu remánu mai indelungu in starea lor de acum, cu atátu e mai reu de ele. Acést'a se vede ca a indemnatu pre unii din reprezentanti a se gândi din vreme si a elaborá proiectulu, pretinsu si de ministru in emisulu seu.

In afaceri comitatense nu tenem de consulu sa facemu strategii diplomatice, ci sa cautámu de interesele poporulu representatu in congregatiune si sa le spriginimu din tóte puterile. Déca erau barbatii nostri „ilustri“ toti in congregatiune si, nota bene, inticlesi, póte ca proiectulu avé o sórte mai buna, care sa ne vina la socotéla. R.

gistrate regulate și însușira lor eschisiv edificiale acestea pre cându scaunele respective și-au perdutu usulu la ele și pe de alta parte trebuie să contribuie la chiriă edificiilor, în cari s'a asediatu oficiolatu comitatensu.

Pentru conflicte de felulu acest'a contine dispozițiuni detaiate art. de lege XXXIII 1875 și astfelu tota cestiunea aru veni să se reguleze în sensulu dispozițiunilor acestor'a.

În fine nu putem lăsa neamintitu, ca dlu comite supremu spre a dovedi ca staruiesce din totu de-adsinulu pentru legalitate, dispuse ca toate proiectele, propunerile și întrebările câte se ivira sub decursulu congregatiunii să se anuncia totu-déun'a în 3 limbi; adeca în limb'a statului și în celelalte două limbi protocolare.

Deca e înse, că acest'a să se întemple totu-déun'a astfelu și decă limb'a statului neintielăsa de membrii congregatiunii trebuie să paradeze în toate congregatiunile noastre; aru fi pôte dreptu și legalu că să se atribuie mai multa atentiune și limbei noastre și după cum se traducă toate actele din limb'a magiara în cea germană și viceversa, asiă să se îngrijasca totu-déun'a și de tempuriu și de testuri corecte române, pentru că să se nu se mai suplinăsa lips'a acest'a în decursulu sesiunii însesi și într'unu modu cătu de defectuosu, după cum 'lu provoca momentulu.

Asemenea s'aru cuveni și după ce referadele în sensulu legii au să le facă notarii, nici unulu înse dintre domnii notari actuali, nu știu intru atât'a limb'a română, încatu se pōta funcțiună corectă cu ea, aru fi o recerintiă legală că unu postu de notariu să se confere unui individuu versatu pre deplinu și în limb'a română.

București, 13 Decembrie 1876.

În sfersitu comitetulu însărcinatu de către camera cu urmarirea fostilor ministri dati în judecata a purcesu la fapta. Șapte dintre invinovați au fostu citati și anume dnii: I. Florescu și A. Lahovari pe diu'a de ieri, la un'a ora după amēdi, iera dnii Catargiu, Mavrogeni, T. Rosetti și Maiorescu pe Duminec'a viitoare.

Înca Joi s'a fostu respanditu în orasiu șgomotulu, ca bucarestienii se voru adună cu miile în delulu Metropolitiei unde avea să se facă interogatoriulu. Vineri s'a avutu scireă, ca acusatii au hotaritu a se prescira. Cu toate aceste putienii omeni au remasu, dorindu să veda pe acusatii sosindu.

Dumineca pe la 12 ore nu erau decâtu vr'o sută de omeni înainte localulu adunărilor. Unii veneau, alții se întorceau acasă; astfelu până la 1 ora acestu numeru a remasu ștatornicu. Se vorbiă, ca interogatoriulu nu are să fie publicu și se sustinea, ca elu trebuesce să se facă în fati'a întregii natiuni, chiaru a întregii lumi. În sfersitu, paremi-se unu membru alu comitetulu, drelu Voinov, a spusu că interogatoriulu nu va fi publicu. Cu toate aceste putienii omeni au remasu, dorindu să veda pe acusatii sosindu.

La 1 ora însă, în locu de acusatii, au sositu doi tramisi ai lor, aducendu niscă scrisori, în care făcăre dintr'ensii declara indeosebi, ca neputendu recunoscă dreptulu comitetulu de a instrui, crede de prisosu a se prezenta și ca nu se va prezenta și apară decâtu înainte curtiei de cassa-

tiune. Comitetulu a refusat a primi aceste declarațiuni dela altu cine-va, decâtu din mân'a citatorulu. Ele au remasu la cuestasu camerei.

Astfelu diu'a de ieri ne-a pus în fatia cu o cestiune acută. Comitetulu în citatiunile sele, amenintiă pre acusatii, ca decă nu se voru prezenta de buna voie, se voru eliberă mandate de bunăcredere. Acum rămâne dar' decâtu că comitetulu să purcedă la arestare, ori că elu să renunție la instructiună. Până acum nu se pōte spune, pentru care dintre aceste două alternative se va hotari.

Astadi lumea numai rezonăza că și cu câte-va luni mai înainte. Faptulu, ca comitetulu a citatu pre acusatii tocmai în delulu Metropolitiei și tocmai într'o di de Dumineca ne încredintiăza, ca elu intențiună să facă interogatoriulu în publicu și speră ca se va înscenă o manifestatiune de masă contr'a acusatiloru. Lumea înse a remasu departe de delulu Metropolitiei. Și într'adeveru e mare deosebire între ide'a de a vedă unu ministriu înainte inaltei Curtii de cassatiune și între ide'a de a vedă pre niscă vechi boieri că și Catargi, Rosetti, Cantacuzino și Mavrogeni stându înainte unoru omeni că și Flev'a, Misailu, Voinovu, Giani și Stolojanu. Nu este în acēsta tiēra deosebire de rang și e bine, că nu este: e înse o deosebire de valōre etică și istorică. Să fie dreptate, dicu toti, dar' drēpta să fie dreptatea și data într'o forma cuviinciōsa. Pentru aceea Catargi pus înainte curtiei de cassatiune este o scena dluui Flev'a este o scena pre care românulu normalu nici nu și-o pōte gândi.

Acēst'a me face să crediu, ca comitetulu nu purcede la arestări, și me face să me temu, că hotarindu se a purcede elu va provocă urmariri grele. — Incepu a me convinge, că în acēsta tiēra, nu totu, ce sbōra, se și mănanca. Dar', în sfersitu, înca în acēsta șeptamăna comitetulu va trebui să ia vr'o hotarire.

Despre resbelu nu ve potu spune nimicu. Atitudinea Romăniei urmēza a fi care a fostu. Toate șcirile, care se ivescu despre pregătirile, ce s'aru fi făcându spre a luă parte la resbelu contr'a Turciei suntu neintemeiate. Pregătirile se facu, dar' se facu spre a fi făcute în fra. Suntu în Romăni'a omeni, care credu ca va fi necesaru, că Romăni'a să se alipēsa către Rusi'a; nu suntu înse omeni, care să fie gat'a a se luptă pentru acēsta idee; nu este unu partidu resbelnicu. Astfelu doresce Bratianu, dar' nu doresce cumpetatulu Sturdz'a, doresce Florescu, dar' nu doresce Catargiu, omulu de bunu simțiu. Și între asemenea dispozițiuni participarea romănilorulu celu putienu nu este probabila.

Bugetulu pre anulu 1877 este dejă șanctiunatu de Maj. Șea și pōte până astadi este și promulgatu în dieta. Audim că bani suntu destui în cass'a statulu și cum sa nu fie, cându s'a crutiatu dela acatolici 15,000 fl. Acesti bani voru fi și șponnici că filerulu veduvei și voru întretienē cass'a statulu totu plina — până cându se va golī.

Șcirile despre conferintiile ministeriale comune la Viena iera a mai scosulu din flegma pre diuarele magiare din Budapeșta. S'a vorbitu vr'o câte-va momente de șolviri importante în afacerea orientala; ba eră vorb'a ca Austro-Ungari'a înca să între în actiune la erupțerea eventuala a resbelulu. „P. N.“ numai decâtu se școlă că unu leu și ștriga ministriloru sa nu cuteze să decida asiă ce-va. „Atât'a valōre“ dice citat'a fōia, „are la noi știtutiunismulu?“ Ce cugeta Col. Tisza: pōte elu pasi

înainte dietei cu pretensiunea să împarta Turci'a? Crede Col. Széll ca parta Turci'a și vedă o grosiță? Andrassy se însiela, decă crede ca pōte pre cale știtutiunala urmarī astfelu de politica și pōte începe unu resbelu, care înfōira pe natiunea ungurēsa până în cea din urma fibra a inimiei. Deci va fi bine a se lasă defintiv de oocupă Bosni'a. Nu mergem de oocupă Turciulu. Decă trebuie să mergem, să ne duca contr'a rusalului!“

Ambasadorii Károlyi și Beust au șositu la Viena.

Despre miscări de trupe în lantrulu Austro-Ungariei, se vorbesce și se șcrie mai multu afara de limitele monarchiei. Asiă cetim într'o corespundentiă din Viena a foiei berlinese „National Zeitung“ urmatōrele:

„Astadi șum în pusetiune de a-ti impartasi unele detairi despre intențiunat'a concentrare a trupelor austriace. Gat'a de plecare se voru face trei corpuri, fia care de câte 30,000 omeni. Celu dintăiu 'și va avē loculu seu de concentrare în Transilvani'a, sub comand'a vice-maresialulu bar. de Ringelsheim; alu doilea lānga Sav'a sub comand'a vice-maresialulu Mollinary; alu treilea în Dalmati'a sub comand'a Fz. M. bar. Rodich. Capu alu maiorulu este denumitu generalu-maiorulu Guranu. Mai departe la cartirulu generalu se alatura vice-maresialulu Sindici. Dōra Scudier, căci vice-mar. Sindici nu esista). Transportarea celoru două corpuri din urma de lānga Sav'a și din Dalmati'a pretinde pregătiri ștraordinarie; pentru o divisiune suntu de lipsa, numai putienu, decâtu 9000 de animale, pe cari să se încarce cele necesare pentru trupe. În Bosni'a și în Erzegovina nu suntu nici căli, nici potece și asiă și munitiunea și proviantulu trebuie purtat cu animale deprinse a purtă poveri.“

Coresp. asigură mai departe de nou ca pregătirile aceste militare se înșemneza nici decâtu ocupatiune șeu actiune, ci suntu numai și numai mesuri de precauțiune.

Corespondenti'a noastră din București ce o publicăm dela altu loc ne interesante, din cari ne putem face o icōna despre ștarea lucrurilor din Romăni'a. Corespundentiile diurnalelor ștraine înșe zugravescu șitutiunea mai întunecatu. Pentru că publiculu nostru sa aiba ideea ce șcriu acei corespundenti, șgasim unu cale a reproduce în ștrasu unele, despre cari viitoriulu celu mai de aprōpe ne va încredintiă întru cătu au fostu întemeiate șeu neintemeiate. „P. Ll.“ dela 28 Decembrie publica o coresp. orig. din București dela 21 Decembrie, carea se începe cu cuvintele: „Cetatea ierasi este plina de șgomote despre șimbări în ministeriu! Corespundenti'a sustiene mai departe ca ministerulu de culte și justitiă și-au însinuat dejă demisiunea pentru casulu cându camer'a aru votă bugetulu pre 1877 asiă după cum 'lu propune comisiunea financiara. Mai departe spune ca în șinulu ministerulu a avutu locu o cērta fōrte acută pentru ștramitarea dluui Demetriu Bratiana și la Constantinopolu în misiune diplomatica, carenți misiune eră promissa dluui Ioanu Ghič'a. Corr. anunția că unu ce șiguru ca ministrulu de resbelu Șlaniceanu 'și va primī cătu mai curendu demisiunea dela Domnitoriulu Carolu, pentruca, dice cor., încapabilitatea și cu deosebire lips'a de talentu organizatoriu a ministrulu s'a doveditu pre pe fatia.

La unu prāndiu festivu, ce'lu dete principele, nu de multu, au fostu invitati ministri dati în judecata: Lascaru

Catargiu, Florescu, Teod. Rosetti și Boerescu.

Alta corespundentiă dela 22 Decembrie reproduce unu passagiu din „Curierulu Financiaru“ prin care se infatșiēza șitutiunea financiara că un'a din cele mai deplorabile. La 1 Maiu financiele erau regulate. Atunci deficitulu statulu eră 16 milioane, ș deficitulu din restantiere de imōșne, ș contribuțiuni. Astadi este deficitulu celu putienu de 37 milioane și amplōiatiloru și pensionariloru nu li-se platescu lefile regulate și cu detragere de 15—25 percente etc. etc. Și toate aceste cu-i se ascriu? — Guvernulu „democraticu“ de astadi.

Cātu pentru șimbarea ministeriala mai ca va avē dreptu cor. după câte se aude pre căi private din Romăni'a. Cu toate aceste șcirile diurnalelor din Budapeșta și Viena trebuie luate cu multa precauțiune.

Șcirile din Belgradu anunția ca ministerulu de resbelu desvōlta o activitate ștraordinaria asiă încātu în diu'a de 3 Ianuaru sa se pōta începe ostilitățile. Rusii se astēpta și grupe mai mici șosescu și acum prește Cladov'a în toate dilele.

Abiă au resunatu șelvele tunurilor șerbesci de pre bastiunile Belgradulu spre a șalută flamura austro-ungara și ai dă satisfactiune și „P. Ll.“ dela 27 Decembrie anunția unu atentatu nou din partea șerbescă, de astadata asupr'a vaporulu „Hildegard“. O puscatura s'a datu asupr'a vaporulu tocma cându trecea în dreptulu unui satu șerbescu din șosu de Belgradu. Fiindu înșe fōrte întunerecu nu a potutu fi observata directiunea din care a urmatu puscatura, dar' nici pre vaporu nu șa șgasitu vr'o urma. — Pōte ca n'a fostu nimicu'a.

Principele Vrede se pare ca s'a șaturatu de Belgradu. Se dice ca aru dorī sa se ștramute la Bucuresci în locu bar. Calice. Se mai adauge ce-va mai în urma și adeca aceea, ca principele Vrede s'a preumblatu de unde-dile pre cavaleresce cu Monitorulu căci a trecut pre liniu, carea, conformu § 19 alu tratatulu de Parisu trebuie să o respecteze.

Afacerea monitorulu a facutu multu șānge reu în Rusi'a. Șpres'a rusēsa e plina de amenintiări îndreptate asupr'a Austro-Ungariei. „Ruski mir“ dice ca Austro-Ungari'a nu se pre deosebesc de Turci'a în purtare șea cu slavii. „St. Pet. Wjed.“ declara ca decă Austro-Ungari'a s'aru incurcā cu Șerbi'a, Rusi'a nu pōte ștā cu mânia în șin. „Golos“ amenintiă dicendu ca afacerea „Maros“ va avē înca urmări pentru Austro-Ungari'a.

Memoriulu comitetulu bulgaru.

Reproducem după „Timpulu“ acestu actu, care este parte întregitōre a actelor ce ștituie cestiunea orientulu, lasandu sa șpreșga nimerit'a introducere ce i o face numitulu diuaru:

Suntemu rugati, dice „Tempulu“, a publică urmatoriulu actu pe care unu comitetu de bulgari emigrati, l'a adresatu ministriloru de afaceri ștraine ai marilor ștatornicu europeni. Șlu publicăm, observandu înșe ca șpiratiunea de a încorporă Traci'a și Macedoni'a într'unu ștatu esclusivu bulgaru este atâtu de nedrēpta pe cătu este periculōsa. Amorul propriu natiunalu nu trebuie sa orbēsa pe bulgari până a decida ca Europă aru șimțī la înlocuirea șuprematiei turcesci asupr'a macedoneniloru și albanșiloru cu aceea a bulgariloru. Apoi nici acele popōre n'aru șuferi-o.

Eata articulu însuși:

„Escelentia! Avemu onórea a ve comunicá prin present'a adresa, programulu natiunálu bulgaru, care a fostu elaboratu si aprobatu într'o adunare tienuta in Bucuresci la 19 Novembre, anulu acest'a si la care au luat parte reprezentantii emigratiunei bulgare, posedandu totu odata si mandatulu fratiloru loru cari se afla sub jugulu turcescu.

„Acestu programulu formuléza dorintiele natiunei bulgare si constituie bas'a pe care s'aru putea radica viitorulu edificiu alu statului bulgaru si anume:

„1. Reconstituirea statului bulgaru, cuprindendu Bulgari'a propriu disa, Tracia si Macedoni'a, in care populatiunea in marea sea majoritate este bulgara.

„2. Statulu bulgaru autonomu si independentu se va basa pe o constitutiune elaborata de o adunare natiunala alésa de poporu.

„3. Legi speciali voru fi elaborate totu de acésta adunare pentru tóte ramurile administratiunei, conforme cu spiritulu constitutiunei si cu trebuintiele poporului.

„4. Cele-lalte natiunalitati respandite printre natiunalitatea bulgara, se voru bucura de acelea'si drepturi civili si politice cá si bulgarii.

„5. Servitiulu bulgaru si instructiunea suntu obligatorii pentru totu cetatiénulu bulgaru.

„Fia-ne permisu a insoci acestu programulu cu câte-va reflexiuni destinate a luminá, pe Escelenti'a vóstra, asupr'a vederiloru ce au presidatu la elaboratiunea lui.

„Mai întâiu este adevératu fára contradictiune ca pacea in orientu nu póte fi asigurata, decâtu sustragendu provinciile bulgare de sub guvernamentulu monstruosu, care le conduce actualmente.

„Poporulu bulgaru are dreptulu, cá ori-ce altu poporu de a revindeca libertatea sea si de a-si avea guvernamentulu seu nationalu.

„De-si suntu déjà cinci secolu de cându domni'a turciloru s'a impusu cu forti'a brutala, patriei nóstre, bulgarii cu tóte aceste considera drepturile corónei bulgare cá nenimicite si esistande de facto.

„Prelungirea dominatiunei turcesci asupr'a provinciiloru bulgare, nu mai póte fi admisa de nici unu bulgaru, cáci ea aru insemná cum s'a probatu prea multu, estermnarea crestiniiloru bulgari.

„Tóte reformele de introdusu de acestu guvernulu, cá si constitutiunea despre care se face atât'a sgomotu nu suntu considerate de bulgari, cari cunosc pe stapánulu loru, mai multu decâtu ori-cine altu, decâtu cá o pulberé asverlita in ochii Europei. Totulu a ramasu si va remanea litera mórtá si fanatismulu selbategu alu turciloru va determiná restulu. Nu este transactiune possibila între barbari'a asiatica si civilisatiunea europeaná. Pentru a evita de aci inainte ori-ce versare de sânge, macelurile bazi-buzuciloru si ale cercheziloru in crestinii inofensivi, jafulu si devastatiunea, atribute necesarie ale acestoru horde inarmate, o ocupatiune straina care aru avea de scopu de a stabili ordine in Bulgari'a si protegiá pre crestini, este absolutu necesaria. Bulgari'a cere acésta ocupatiune in numele civilisatiunei si umanitati. Cátu despre limitele statului bulgaru, ele voru fi bine demarcate de o comisiune mixta care aru consultá populatiunile asupr'a locuriloru.

„Aflandu ca guvernulu otomanu smulge prin forti'a brutala adrese dela populatiunea crestina, adrese care trebuie sa probeze multamirea ei de administratiunea actuala, subsemnatii in numele natiunei bulgare protestámu contr'a acestoru nóue acte arbitrare.

„Natiunea bulgara nu póte sa-si inceteze lupt'a sea contr'a apesatoriloru sei actuali, pána in diu'a in care complect'a satisfactiune va fi data dorintieloru sele legitime.

„Bulgarii au intretienutu totu-déun'a relatiunile loru amicali cu popórele crestine, cari i incungiura si care suntu cá se dicemu astfeliu, fratii loru de sórta.

„Bulgari'a libera va fi inca si mai intimu legata cu statele crestine déjà constituite in peninsula balcaniloru. Tóte aceste state aliate prin traditiune si comunitate de interese voru inlocui cu demnitete acestu statu barbaru care se numesce imperiulu otomanu si care nu resida decâtu pe forti'a brutala exercitata de o minoritate fanatica si exclusivista asupr'a unei intregi populatiuni progresista si plina de viitoriu.

Rugámu pre Escelenti'a Vóstra sa binevoiesca a luá in consideratiune acésta declaratiune, din partea nóstra si a sprigini cu tóta greutatea vóstra, caus'a justa a bulgariloru. Poporulu bulgaru intregu ridica rugi la ceru, cá dorintiele sele legitime sa fie audite si martiriulu seu sa inceteze pentru totu-déun'a.

„Bine-voiti, Escelentia, a primí asigurarea perfecte nóstre consideratiuni cu care ne subscriemu ai Escelentiei Vóstre, cei mai devotati servitori.

In numele comitetului bulgaru.
(Urméza iscaliturile.)

Bucuresci, 1 Decembre 1876.

Saliste 1876 in diu'a S. Andreiu

Dle Redactoru! Diu'a s. Andreiu s'a serbatu si estu-tempu cá si in anii trecuti, precum in intréga archidiece'sa, asiá si in bisericile din Saliste, conformu conclusului sinodulu din 1874, in sa acelu adausu ca aici indatorirea a emanatu din impulsu internu propriu, cá effusu alu profundei recunoscintie, ce datoresce Saliste'a in specie umbrei sublime a marelui defunctu.

Serviciulu divinulu s'a celebratu in aceea-si di cu tóta pomp'a cuvenita, la carea a luat parte, afara de unu publicu fórtu numerosu, in sa si personalulu judecatorescu din locu, si intregu corpulu invetiatorescu — (afara de directorulu) — cu elevii scolei norm. capitale de aici.

Dupa finirea parastasului celebratu de preotimea locale s'a rostitu din partea invetiatiiloru Ioachim Munteanu unu cuventu funebrelu, care cu permissiunea m. stimatei redactiuni lu alaturu aici cu rogarea cá, de ve-ti aflá cu cale sa binevoiti a-lu publicá in pretinutulu diuaru „T. R.“ fundatu de acela'si mare Archiereu Andreiu.*)

Asociatiunea romaniloru pentru spriginirea invetiatiiloru si sodaliloru románi meseriasi, va tiené adunarea sea generale Dumineca in 2/14 Ianuarie 1877 in sal'a Gimnasiului románu la 3 óre d. pr.

Agendele voru fi:

- Raportulu comitetului.
- Raportulu despre starea Cassei.
- Alegerea comisiunei pentru revisiunea rapórtelor.
- Alegerea comisiunei pentru inscrierea membriloru noi.
- Alegerea membriloru comitetului.
- Schimbarea statutelor.
- Propuneri relative la imbunatatirea stárei materiale a Asociatiunei.
- Fipsarea bugetului pentru anulu 1877.

*) Cu parere de reu trebuie sa renunçamú de asta data dela placerea de a publicá discursulu dlui I. Munteanu. Red.

Din siedinti'a comitetului tienuta in 2/14 Decembre 1876.

Bartolomeiu Baiulescu
presiedinte.
Dr. Nicolau Popu
actuarius.

Varietáti.

(†) Necrologu. In Cojocn'a a reposatu in dilele aceste venerabilulu beত্রানu Ioanu Nemesiu, tatalu dlui advocatu de aici Dr. Ioanu Nemesiu, alu notariului publicu din Brasiovu Petru Nemesiu si alu parochului din Gyrok Alessiu Nemesiu.

Fia-i tierin'a usióra!

* * Min. reg. ung. de finacie prin emisulu de sub nr. 64350 a. c. a dispusu ca dela 1 Ianuarie 1877 incolo urmatórele comune se alature la cerculu perceptorulu reg. alu Sz. Udorheului si adeva:

a) din cerculu perceptorulu alu Sz. Szt. Giorzului:

Bardotiu, Bibarczfalva, Racosiulu sup., Filea, Bationulu micu, Hermanulu ung., Olasztelek, Szaldobos, Tegledi-Baczon, Vargyas si Zombor.

b) din cerculu perceptorulu alu Sighisiórei:

Mecburg, Draosu, Archit'a, Felécu, Sacelu rom., Vidacutulu rom., Petecu, si Szederjes.

Mai departe prin emisulu de sub Nr. 65518 a. c. a dispusu deosebirea dela cerculu perceptorulu alu Albei Iuliei si alaturarea la cerculu perceptorulu alu Sabiului a urmatóreloru comune:

Dai'a, Cacov'a, Capoln'a, Calnicu, Lancramu, Lazu, Lomanu, Pianulu de susu, Petreni, Recea, Rehau, Rechit'a, Sebesielu, Siugagu, Sasciori, Pianulu de josu, Sebesiu si Strugaru.

Asemenea suntu de a se alaturá la cerculu perceptorulu alu Turdei comunele din comit. Ariesiu Turd'a:

Hesdatu, Fenesiulu micu, Racosiulu rom., St. Laslo, Mehesiu, si Velcheru cari se tieneau pána aci de cerculu percept. alu Clusului; din cerculu perceptorulu alu Albei se alatura la alu Turdei comunele: Bradiesci, Cior'a super., Muncelu, Ofenbai'a, Sartosiu, Albacu, Vid'r'a infer., Bistr'a, Certege, Vid'r'a super., Neagr'a, Ponorelu, Scarisió'r'a, Secaturu si Câmpeni; in fine comunele din cerculu perceptorulu alu M. Osiorheului: Icelandu-micu, Magyar Delló, Orbeu muresianu, Oroiu de Câmpia, Icelandu-mare, Delliu rom. Petea, S. Margit'a, Soospatak, Ujfalu si Lechinti'a muresiana.

* * Comunicatiunea cu Romania. Despre comunicatiunea locuitoriloru fostului scaunu alu Sabiului cu Romania ne da, dupa „S. d. T.“ cea mai buna ilustratiune unu conspectu alu magistratulu sabianu din care se vede câte passporturi s'au eliberatu dela 1 Ianuarie pána in 5 Octobru 1876. Dupa acelu conspectu s'au eliberatu 3147 passporturi dintre cari 586 se vinu pre comercianti si caletori de sine statatori, pre cându restulu de 2560 se vinu pre servitori si lucratori. — Comunicatiunea cea mai mare cade pre lunile Februariu cu 536 si Martiu cu 456, pe Ianuarie cu 439 si Septembre cu 310 pre cându pre cele-lalte remáne sum'a de 290.

* * Adenci beত্রানetie. Servitoriulu dlui cons. gub. E Macelariu cunoscutu sub numele Fritzi a reposatu in dilele aceste dupa ce a ajunsu o etate de 92 ani, in cas'a numitului domnu, unde a petrecutu mai unu patrariu de seculu.

Sciri telegrafice.

Vien'a 27 Decembre. Banc'a nationala austriaca va face propuneri mijlocitóre si le va comunicá celoru mai de aprópe conferintie de ministri.

Budapest'a 27 Decembre. Ministrulu presiedinte Tisza si ministru de finacie Szél

au plecatu la Vien'a. Majestatea Sea pléca astadi la Vien'a, unde va avé locu unu mare consiliu de ministri.

Belgradu 27 Decembre. Trupeloru li s'a datu déjà ordinu de plecarea. Trupele din cele dóue clase dintáiu se concentréza in districtele loru.

Aten'a 27 Decembre. Cemer'a a votatu unu creditu de diece millióne pentru inarmári extraordinarie si a incuviintiatu propunerea de a se convocá 120,000 ostasi.

Constantinopole 26 Decembre. Midhat pasi'a a cercetatu astadi pre delegatii puteriloru la conferintia, s'a pronunsiatu asupr'a garantiiloru si conclucrârei gendarmeriei straine, n'a vorbitu inse de refusare. Salisbury a dechiaratu sultanului, ca tóte puterile staruiescu unanimu pre lángá pretensiunile loru; la casu ca aru fi refuzate voru plecá toti ambasadorii. — Conferinti'a cea mai de aprópe va fi joi; pórt'a va face cunoscute atunci hotaririle sele. Armistiulu s'a prolongitu pe 14 dile. — Edhem pasi'a este denumitu presiedinte alu consiliului de statu. Odian Effendi merge in misiune speciala financiála la Parisu si Londonu.

Constantinopole 27 Decembre. Se pare a fi siguru, ca pórt'a nu va refusa eu bloc tóte propunerile puteriloru. Spre a frange resistinti'a portiei, se pare ca delegatii suntu aplecati a se demite la negociári asupr'a unoru detaiuri, déca voru fi sustienute principiile pronunsiate. Majoritatea diplomatiloru se silesce a evita ruptur'a între sine si pórt'a.

Constantinopole 27 Decembre. Se presupune ca pórt'a se va feri a dá unu respunsu evitativu la hotaririle conferintiei, cu tóte ca Angli'a o admonéza de a nu face resistintia reformelor din proiectulu conferintiei.

Vien'a 28 Decembre. Consiliulu comunu de ministri a desbatutu numai afaceri curente. Scirile alarmatóre (Despre mobilisarea a trei corpuri de câte 30,000. in Transilvani'a, Ungari'a de sudu si Dalmati'a?) suntu inventate.

Vien'a 28 Decembre. Marele principe Nicolai, carele este bolnavu in Chisineu de o inflamatiune a pelitiei ventrale, a datu spre insanatosiare; reconvalescenti'a inse progreséza incetu. — FZM. baronu Rodich fu primitu de archiducele Albrecht in audientia.

Constantinopole 28 Decembre. Pórt'a perhorescéza ori ce ocupatiune, numésca-se ea cum s'aru numi si acceptéza numai o parte din program'a conferintiei. Midhat pasi'a a casatu legea despre reductiunea datoriloru de statu turcesci si va propune camerelor turcesci o lege nóua pentru regularea financiiloru statului.

Londonu 28 Decembre. „Morning-post“ comunica dupa cam se pare oficiosu: Angli'a nici odata nu a avutu intentiunea de a chiamá a casa flot'a din sinulu Besic'a, séu de a intreprue relatiunile diplomatie cu pórt'a.

Vien'a 29 Decembre. Consiliulu comunu alu ministriloru n'au conclusu nici unu feliu de mobilisare. Actiunea numai atunci va fi de lip'a, cându se voru vedé amenintiate interesele monarchiei in decursulu resbelului russo-turcescu, ceea ce contelui Tulu Andrassy nu-i insufla nici o grija. Imperatulu a aprobatu conclusele consiliului de ministri.

Constantinopole 29 Decembre. Pórt'a perseveréza in opozitiune fatia cu program'a conferintiei. De aceea flot'a englesa parascesc sinulu Besic'a.

Versailles 29 Decembre. Senatulu a acceptatu bugetulu dupa cum l'a votatu camera.

Belgradu 29 Decembre. Fóia oficiale anuncia in privinti'a demisiunei ministeriului ca ministrii actuali remánu in posturile loru pána la o resolutiune definitiva a principelui.

Burs'a de Vien'a.

Din 15/27 Decembre 1876.

Argintu	113 65
Galbinu	5 94
Napoleonu d'auru (poli)	9 98
Valut'a nóua imperiale germána	61 50